

Ngân hàng**Đánh giá sơ bộ tác động của Luật các tổ chức tín dụng (sửa đổi)**

- Tại Kỳ họp bất thường lần 5 vào ngày 18/01/2024, Quốc hội đã thông qua Luật Các tổ chức tín dụng (sửa đổi).
- Chúng tôi cho rằng việc thông qua Luật Các tổ chức tín dụng (sửa đổi) đã đưa ra hướng dẫn về mặt pháp lý kịp thời cho hệ thống các Ngân hàng thương mại (NHTM), đặc biệt trong bối cảnh Nghị quyết 42/2017/QH-14 thí điểm về xử lý nợ xấu đã hết hiệu lực vào ngày 31/12/2023.
- Luật Các tổ chức tín dụng được kỳ vọng sẽ mang đến sự an toàn, ổn định và phát triển bền vững cho hệ thống các NHTM.

Giảm tỷ lệ sở hữu cổ phần và giới hạn cấp tín dụng đối với cổ đông lớn và các bên liên quan

Tình trạng sở hữu chéo, chi phối tổ chức tín dụng (TCTD) đang là một trong những vấn đề nổi cộm trong thời gian vừa qua. Để giảm thiểu tình trạng này, Luật Các tổ chức tín dụng (sửa đổi), sau đây gọi tắt là Luật, đã đưa ra các quy định về i) giảm tỷ lệ sở hữu cổ phần của cổ đông lớn; ii) giảm giới hạn cấp tín dụng cho một khách hàng và người có liên quan so với quy định trong Luật các tổ chức tín dụng 2010. Đồng thời, Luật bổ sung quy định công bố thông tin đối với cổ đông nắm giữ từ 1% vốn điều lệ.

Quy định lại về quyền thu giữ và chuyển nhượng tài sản đảm bảo

Một trong những nội dung được thảo luận trong dự thảo Luật Các tổ chức tín dụng (sửa đổi) là quyền thu giữ tài sản đảm bảo và quyền chuyển nhượng tài sản đảm bảo để xử lý nợ xấu. Nghị quyết 42/2017/QH-14 thí điểm về xử lý nợ xấu được cho là đã có hiệu quả rõ rệt trong việc giúp các TCTD đẩy nhanh quá trình thu hồi và xử lý tài sản đảm bảo, từ đó đẩy mạnh quá trình xử lý nợ xấu.

Một trong những nguyên nhân được cho là Điều 7 – Quyền thu giữ tài sản đảm bảo, đã quy định TCTD có quyền thu giữ tài sản bảo đảm cho khoản nợ xấu của bên bảo đảm, tránh được tình trạng người đi vay tiền không phối hợp bàn giao tài sản đảm bảo. Tuy nhiên, trong Luật được thông qua lần này đã không đề cập gì đến quyền thu giữ tài sản đảm bảo.

Chúng tôi cho rằng nếu có những quy định rõ ràng hơn của các cơ quan chức năng về quyền “thu giữ tài sản đảm bảo” thì các TCTD sẽ có thể xử lý nợ xấu hiệu quả hơn.

Bổ sung quy định về can thiệp sớm các tổ chức tín dụng cần hỗ trợ và xử lý rủi ro rút tiền hàng loạt

Câu chuyện rút tiền hàng loạt tại SCB trong năm 2022 đã gióng lên hồi chuông cảnh báo về rủi ro rút tiền hàng loạt (bank run), gây ra nguy cơ rủi ro thanh khoản cho toàn hệ thống. Trong Luật Các tổ chức tín dụng lần này đã bổ sung thêm quy định về can thiệp sớm các TCTD cần hỗ trợ và quy định về xử lý trường hợp TCTD bị rút tiền hàng loạt. Động thái này sẽ hỗ trợ ổn định tâm lý thị trường và người gửi tiền trước những lo ngại về rủi ro thanh khoản hệ thống trong tương lai.

Chuyên viên phân tích:**Võ Minh Chiến**Chien.vominh@vndirect.com.vn**Trần Kim Phượng**phuong.trankim@vndirect.com.vn**Vũ Mạnh Hùng**Hung.vumanh3@vndirect.com.vn

Hình 1: Đánh giá tác động của một số các điều khoản cần lưu ý trong Luật Các tổ chức tín dụng (sửa đổi)

Nội dung	Hiệu lực thi hành	Quy định trong Luật Các tổ chức tín dụng (sửa đổi)	Đánh giá tác động
Giới hạn sở hữu cổ phần của cổ đông lớn và các bên liên quan	Kể từ ngày 01/07/2024	<ul style="list-style-type: none"> - Cổ đông cá nhân không được sở hữu quá 5% vốn điều lệ của một TCTD (bao gồm cả sở hữu gián tiếp) - Một tổ chức không được sở hữu vượt quá 10% vốn điều lệ của một TCTD (bao gồm cả sở hữu gián tiếp) - Cổ đông và người có liên quan không được sở hữu quá 15% vốn điều lệ của một TCTD. Cổ đông lớn của một tổ chức tín dụng và người có liên quan của một TCTD không được sở hữu quá 5% vốn điều lệ của một TCTD khác. 	Hạn chế tình trạng sở hữu chéo và giảm thiểu rủi ro có thể gây tác động đến hoạt động của TCTD
Quy định mới về công bố thông tin	Kể từ ngày 01/07/2024	<ul style="list-style-type: none"> - Cổ đông nắm giữ từ 1% vốn điều lệ phải công bố thông tin về bản thân, tỷ lệ sở hữu, thông tin về người có liên quan và tỷ lệ sở hữu của người có liên quan 	Giúp tăng cường tính minh bạch trong việc sở hữu cổ phần của TCTD
Giới hạn mức cấp tín dụng với các bên liên quan	Kể từ ngày 01/07/2024	<p>Tổng dư nợ cho vay đối với một khách hàng (a), và một khách hàng và người có liên quan (b) được quy định giảm dần theo lộ trình như sau:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2024-2025: (a): 14% vốn tự có, (b): 23% vốn tự có - 2026: (a) 13%, (b) 21% - 2027: (a) 12% (b) 19% - 2028: (a) 11%, (b) 17% - 2029 trở đi: (a) 10%, (b) 15% 	Việc giảm tỷ lệ cho vay đối với một khách hàng và người có liên quan giúp đa dạng hóa danh mục tín dụng, giảm thiểu rủi ro đạo đức từ phía khách hàng và rủi ro quá hạn cho TCTD. Những ngân hàng đang có tỷ lệ cho vay nhóm khách hàng liên quan vượt tỷ lệ theo quy định mới sẽ gặp áp lực cơ cấu lại khoản vay cho tệp khách hàng này, đồng thời dư nợ tín dụng có thể bị sụt giảm do nhóm khách hàng này phải tìm nguồn vốn khác để tái toán bớt khoản vay hiện hữu nhằm đáp ứng tỷ lệ theo quy định mới
Quyền thu giữ và chuyển nhượng tài sản đảm bảo	Cho đến ngày 15/03/2024	<ul style="list-style-type: none"> - Tài sản bảo đảm là bất động sản đã được thu giữ hoặc đang được chuyển nhượng theo quy định của Nghị quyết số 42/2017/QH14 mà chưa được xử lý xong sẽ được tiếp tục áp dụng quy định tại Nghị quyết 42/2017/QH14 cho đến trước ngày 15/03/2024 - Không đề cập đến quy định về quyền “thu giữ tài sản đảm bảo” như trong nghị quyết 42/2017 	Việc cho phép các TCTD tiếp tục áp dụng quy định về quyền chuyển nhượng tại Nghị quyết 42/2017 đối với những tài sản đảm bảo chưa được xử lý xong sẽ hỗ trợ một phần quá trình xử lý tài sản đảm bảo, thu hồi nợ xấu. Tuy nhiên, việc bỏ đi quy định “thu giữ tài sản đảm bảo” gây ra những lo ngại về việc chậm trễ trong quá trình thu hồi tài sản nếu bên bảo đảm không hợp tác. Chúng tôi cho rằng nếu có những quy định rõ ràng hơn của cơ quan chức năng về “thu giữ tài sản đảm bảo” thì sẽ hỗ trợ các TCTD trong việc xử lý nợ xấu hiệu quả hơn.
Chuyển nhượng tài sản bảo đảm là bất động sản	01/01/2025	<p>TCTD được quyền chuyển nhượng 1 phần hoặc toàn bộ dự án BĐS là tài sản bảo đảm. Dự án bất động sản chuyển nhượng cần phải đáp ứng các điều kiện quy định tại Luật Kinh doanh BĐS:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) đã được cơ quan chức năng chấp thuận đầu tư; ii) không có tranh chấp về quyền sử dụng đất, không bị kê biên để thi hành án; iii) dự án còn đang trong thời hạn thực hiện; 	So với nghị quyết 42/2017/QH14 thì bổ sung thêm điều iii) và iv), quy định rõ ràng hơn về việc xử lý 1 phần dự án bất động sản, giúp đẩy nhanh tiến độ xử lý TSĐB thu hồi nợ xấu.

iv) đối với việc chuyển nhượng một phần dự án, phải đảm bảo phần chuyển nhượng là độc lập với các phần khác.

- Can thiệp sớm các tổ chức tín dụng trong các trường hợp:

- i) Số lỗ lũy kế lớn hơn 15% vốn điều lệ;
- ii) Xếp hạng dưới mức trung bình theo quy định;
- iii) Vi phạm tỷ lệ khả năng chi trả hoặc tỷ lệ an toàn vốn
- iv) Bị rút tiền hàng loạt

- Các biện pháp hỗ trợ được đưa ra bao gồm:

- a) tăng vốn điều lệ, tăng cường nắm giữ tài sản có tính thanh khoản cao
- b) Cắt giảm các loại chi phí hoạt động, quản lý, lương thưởng; không chia cổ tức
- c) Khi TCTD bị rút tiền hàng loạt: TCTD có thể bán giấy tờ có giá cho NHNN trên nghiệp vụ thị trường mở với lãi suất 0%, giao dịch ngoại tệ với NHNN, vay đặc biệt từ NHNN, tổ chức bảo hiểm tiền gửi, và tổ chức tín dụng khác để chi trả tiền gửi cho người gửi tiền. Không chia cổ tức tiền mặt, tạm dừng hoặc hạn chế các hoạt động cấp tín dụng

Việc tăng vốn điều lệ ở mục a) sẽ khó khăn hơn do TCTD lúc này đang trong tình trạng kinh doanh yếu kém, khó huy động vốn, nhưng là giải pháp cần thiết trong dài hạn. Vì vậy, việc bổ sung những biện pháp ở mục b) và c) là thích hợp và có thể giải quyết nhanh chóng tình trạng thực tế.

Ngoài ra, việc NHNN hỗ trợ trong trường hợp TCTD bị rút tiền hàng loạt sẽ làm giảm rủi ro thanh khoản mang tính hệ thống. Việc bổ sung quy định này (luật các TCTD trước đây không có) đã là một biện pháp trấn an tâm lý người gửi tiền trước những lo ngại về rủi ro hệ thống có thể xảy ra trong tương lai.

Biện pháp hỗ trợ tổ chức tín dụng được can thiệp sớm và xử lý khi TCTD bị rút tiền hàng loạt

Kể từ ngày
01/07/2024

Nguồn: Luật Các tổ chức tín dụng (Sửa đổi), Nghị quyết 42/2017/ QH14, VNDIRECT RESEARCH

HỆ THỐNG KHUYẾN NGHỊ CỦA VNDIRECT

Khuyến nghị cổ phiếu

KHẢ QUAN	Khả năng sinh lời của cổ phiếu từ 15% trở lên
TRUNG LẬP	Khả năng sinh lời của cổ phiếu nằm trong khoảng từ -10% đến 15%
KÉM KHẢ QUAN	Khả năng sinh lời của cổ phiếu thấp hơn -10%

Khuyến nghị đầu tư được đưa ra dựa trên khả năng sinh lời dự kiến của cổ phiếu, được tính bằng tổng của (i) chênh lệch phần trăm giữa giá mục tiêu và giá thị trường tại thời điểm công bố báo cáo, và (ii) tỷ suất cổ tức dự kiến. Trừ khi được nêu rõ trong báo cáo, các khuyến nghị đầu tư có thời hạn đầu tư là 12 tháng.

Khuyến nghị ngành

TÍCH CỰC	Các cổ phiếu trong ngành có khuyến nghị tích cực, tính trên cơ sở vốn hóa thị trường gia quyền
TRUNG TÍNH	Các cổ phiếu trong ngành có khuyến nghị trung bình, tính trên cơ sở vốn hóa thị trường gia quyền
TIÊU CỰC	Các cổ phiếu trong ngành có khuyến nghị tiêu cực, tính trên cơ sở vốn hóa thị trường gia quyền

KHUYẾN CÁO

Báo cáo này được viết và phát hành bởi Khối Phân tích - Công ty Cổ phần Chứng khoán VNDIRECT. Thông tin trình bày trong báo cáo dựa trên các nguồn được cho là đáng tin cậy vào thời điểm công bố. Các nguồn tin này bao gồm thông tin trên sàn giao dịch chứng khoán hoặc trên thị trường nơi cổ phiếu được phân tích niêm yết, thông tin trên báo cáo được công bố của công ty, thông tin được công bố rộng rãi khác và các thông tin theo nghiên cứu của chúng tôi. VNDIRECT không chịu trách nhiệm về độ chính xác hay đầy đủ của những thông tin này.

Quan điểm, dự báo và những ước tính trong báo cáo này chỉ thể hiện ý kiến của tác giả tại thời điểm phát hành. Những quan điểm này không thể hiện quan điểm chung của VNDIRECT và có thể thay đổi mà không cần thông báo trước.

Báo cáo này chỉ nhằm mục đích cung cấp thông tin cho các nhà đầu tư của Công ty Cổ phần Chứng khoán VNDIRECT tham khảo và không mang tính chất mời chào mua hay bán bất kỳ chứng khoán nào được thảo luận trong báo cáo này. Các nhà đầu tư nên có các nhận định độc lập về thông tin trong báo cáo này, xem xét các mục tiêu đầu tư cá nhân, tình hình tài chính và nhu cầu đầu tư của mình, tham khảo ý kiến tư vấn từ các chuyên gia về các vấn đề quy phạm pháp luật, tài chính, thuế và các khía cạnh khác trước khi tham gia vào bất kỳ giao dịch nào với cổ phiếu của (các) công ty được đề cập trong báo cáo này. VNDIRECT không chịu trách nhiệm về bất cứ kết quả nào phát sinh từ việc sử dụng nội dung của báo cáo dưới mọi hình thức. Bản báo cáo này là sản phẩm thuộc sở hữu của VNDIRECT, người sử dụng không được phép sao chép, chuyển giao, sửa đổi, đăng tải lên các phương tiện truyền thông mà không có sự đồng ý bằng văn bản của VNDIRECT.

Barry Weisblatt - Giám đốc Phân tích

Email: barry.weisblatt@vndirect.com.vn

Võ Minh Chiến – Trưởng phòng

Email: chien.vominh@vndirect.com.vn

Trần Kim Phượng – Chuyên viên Phân tích

Email: phuong.trankim@vndirect.com.vn

Vũ Mạnh Hùng – Chuyên viên Phân tích

Email: hung.vumanh3@vndirect.com.vn

Công ty Cổ phần Chứng khoán VNDIRECT

Số 1 Nguyễn Thượng Hiền – Quận Hai Bà Trưng – Hà Nội

Điện thoại: +84 2439724568

Email: research@vndirect.com.vn

Website: <https://vndirect.com.vn>